

Politolog Iščenko: Evropa se třese. Proč se Západ stále bojí Ruska

- editor007 | 19. dubna 2024

SVĚT: Evropa se bojí. Snaží se zakrývat své obavy tím, že se tváří silně a sebevědomě, ale strach neustále prolamuje masku britské chladnokrevnosti, německého sebevědomí a ledového skandinávského klidu.

I šílený úprk Švédska a Finska do NATO je z hlediska zdravého rozumu projevem tohoto strachu. Ještě schizofreničtější je výbuch pobaltské rusofobie, jejich jasně vyjadřovaná touha zcela vyhnat ruského ducha z území, kde hrdě vymírají tři historické národy. I to je projev strachu.

Macronovo prohlášení o připravenosti vyslat na Ukrajinu “až 1500” nebo možná dokonce “až dva tisíce” francouzských vojáků je stejným projevem těchto obav. Neustálá hysterie britských politiků, kteří děsí buď ostatní, nebo sami sebe nevyhnutelností porážky kyjevského režimu, kterou Londýn kvalifikuje jako katastrofu pro celý Západ – je také známkou tohoto strachu. Znakem stejného strachu je i bezvýsledná snaha Čechů sehnat pro Ukrajinu milion nábojů.

V duchu si člověk říká, čeho by se měli bát?

Východní Evropa má bohaté zkušenosti s okamžitou výměnou pánů. Nebylo by pro ni obtížné přeběhnout z EU a NATO k Rusku stejně rychle, jako přeběhla k Západu. Skandinávci (kromě Norska) byli vždy neutrální – mohli neutrální zůstat a nenaparovat se. Západní Evropa se mohla snadno zařadit do rusko-čínského eurasijského projektu. Odchod od USA k Rusku by pro ni neznamenal úpadek, ale nové preference: evropský trh a evropské technologie měly pro Rusko a Čínu prvořadý význam. Právě hypotetická účast EU by dodala eurasijskému projektu ekonomickou dokonalost.

Nicméně Evropa považuje ukrajinskou krizi a svou účast v ní za jakousi zásadní civilizační konfrontaci. To je postoj nejen části evropských elit, které již dávno ztratily svou adekvátnost, ale i zcela adekvátní (včetně konzervativní) části evropské společnosti. Dokonce i nedávný posun těžiště nálad evropské veřejnosti od touhy potrestat Rusko k touze s ním vyjednávat je výsledkem evropského strachu.

Ta část evropské veřejnosti a ti politici, kteří si uvědomili, že porážka Západu v otevřené konfrontaci je nevyhnutelná, chtěla vyjednávat. Pro většinu Evropanů, kteří chtějí vyjednávat, je to však způsob, jak zastavit Rusko na vzdálených přístupech k Evropě tím, že mu podstrčí Ukrajinu, protože se – bohužel – nepodařilo rozdrtit Rusko ani za pomoci Ukrajiny, ani za pomoci ekonomických sankcí.

To znamená, že cíl je pořád stejný, jen metody se změnily. Jakmile by se naskytla příležitost, Evropa se pokusí vrátit ve vztazích s Ruskem k silové variantě. Svědčí o tom celá naše tisíciletá historie. Tato evropská touha zničit Rusko je také důsledkem evropského strachu. Pouze zbavením se Ruska se může Evropa zbavit strachu vyvolávaného Ruskem, takže dokud se Evropa nakonec nestane součástí nějakého společného ekonomického projektu – a nemusí to být přímo s Ruskem – ale třeba integrovanou součástí společného politického prostoru, dokud nebudou u nás spuštěny integrační a asimilační procesy, které z nás v budoucnu udělají jeden národ, jehož zárodek se již v Rusku zformoval přijetím (pro mnohé zatím vynuceným) malých etnik k jedinému ruskému národu, v němž “nebude ani Helénů, ani Židů”, bude se Evropa při každé vhodné příležitosti neustále vracet k protiruské politice založené na ideologii jeskynní rusofobie.

Čeho se vlastně Evropa bojí?

Odpověď na tuto otázku dává do jisté míry chování ukrajinského národa, který si nárokoval právo na existenci, ale nedokázal se zformovat na základě nečekané územní nezávislosti. Od prvních dnů existence nezávislé Ukrajiny, kdy Rusko udělalo nově vzniklému státu obrovské ústupky a projevilo připravenost jej ve všem podpořit, a to i v otázce formování ukrajinského národa z Rusů žijících na daných územích, byly ukrajinské elity ovládány živočišným strachem z Ruska. Zároveň zdůrazňovaly nejen svou orientaci na Evropu, ale i svou sounáležitost s Evropou.

Zatímco Rusko se v devadesátých a nultých letech snažilo sjednotit s Evropou jako dvě různé civilizace, Ukrajina zdůrazňovala svou příslušnost k evropské civilizaci a tvrdila, že cesta do Evropy je pro ni cestou domů. Hlavním motivem ovlivňujícím politiku ukrajinských elit byl přitom čistě evropský strach z Ruska.

Evropa se nikdy důvody svého strachu nijak zvlášť nezabývala a Rusko si stále představuje na úrovni Hérodotových popisů: Psohlaví, Hyperborejci a další zvláštní exotická plemena lidí, jež obývají rozsáhlá divoká území a sní o jediném – “vypalovat města, hnát dobytek do kostelů a opékat maso bílých bratrů”.

Blok jako geniální básník pochopil a popsal evropský strach zcela intuitivně. Je to strach ze zničení, který je vlastní slabší civilizaci, jež se ocitla tvář v tvář té silnější.

Ne však každé. Civilizace Střední a Jižní Ameriky se příchozích Evropanů nebály, ani když jasně projevovali svou agresivitu. Stejně tak se stepní civilizace, které po staletí válčily s Čínou na západě a Ruskem na východě, nikdy nebály, že budou zničeny právě jimi.

Jde o to, že pro latinskoamerické indiány byl soused vojenským nepřítelem tehdy, když byl zdrojem potravy (většina z nich se kanibalismu nebála) a materiálem pro oběti. Stejně jako pastýř nevyhubí stádo, jehož zvířata potřebuje jako zdroj obživy, neměly místní civilizace nikdy za cíl zcela si podmanit nebo vyhubit své sousedy. Naopak, potřebovaly je jako nezávislé entity, oddělené od vlastní civilizace, jinak by jejich představitele (kromě zvláštních případů) nemohly jíst ani obětovat.

Stejně tak kočovná civilizace vždy potřebovala civilizaci usedlou jako zdroj zboží, které kočovníci nevyráběli. Kdykoli to bylo možné, snažili se tyto potřeby ukořistit při nájezdech. Pokud nájezdy selhaly, snažili se obchodovat. Případ Čingischána, který se rozhodl vytvořit univerzální světovou kočovnou říši, a proto se nezastavil ani před úplným zničením národů, které představovaly hrozbu pro jeho plány, byl výjimkou potvrzující pravidlo.

Evropané se naopak od svého vzniku orientují na fyzickou likvidaci těch nejslabších. V jejich systému politických hodnot byla asimilace nebo symbióza vynuceným řešením, když z nějakého důvodu nebylo dost sil a možností souseda zcela zničit. Pokud taková příležitost existovala, snažili se zničení neodkládat, neprotahovat na generace, ale vyřešit problém tady a teď a nenechat poraženému druhou šanci.

Každý očekával od druhého totéž, co připravoval pro něho on sám. Proto bylo pro Evropu obrovské Rusko vždy zdrojem nebezpečí. Evropané nemohli uvěřit, že je Rusové nehodlají zničit. Vždycky věřili, že s nimi není konec jen proto, že to Rusové momentálně nedokážou. Proto v těch obdobích, kdy si uvědomovali, že nemohou zničit Rusko sami, byla jejich politika zaměřena alespoň na jeho oslabení, aby je připravili o možnost zničit je teď, v tomto okamžiku, ale v dlouhodobém horizontu stále mysleli na vytvoření podmínek pro úplnou likvidaci Ruska.

A nyní si Evropané, kteří se ještě včera připravovali na “konečné řešení” “ruské otázky” a dělení trofejí, najednou uvědomili, že porážka Ukrajiny, která měla v jejich pojetí vytvořit podmínky pro

konečnou porážku Ruska, je na spadnutí a Rusko mezitím ještě posílilo. Zítra bude stát na hranicích Evropy, která nemá ani vojáky, ani zbraně, ruská armáda, která se během SVO rozrostla jedenapůlkrát.

Evropané vědí, co by v takovém případě dělali oni. A nevěří, že by Rusové udělali něco jiného. Proto se bojí. Proto se už po staletí snaží zbavit strachu tím, že se zbaví Ruska.

AUTOR: Rostislav Iščenko

Překlad: PhDr. Jana Görčošová/Nová Republika

ZDROJ: <https://ukraina.ru/20240418/1054580786.html>